

עין משפט
נר מצוה

בבית א מ"י פכ"ה חס"ל
מחצית הלילה ג פתג
עשין פכ טיש"ע ח"מ סימן
רנ"ו עקיף ד :

רבינו גרשום

ולא כפי חברי דרך.
 וכן נכל דוכת' בחלומי
 מהלכה אמינה. דהא עיקר
 מסתא.
 מצוה למסור דמחבתי
 ראיה. ללמא לא מליני לא
 עקב.
 אלא דבא מליני דר צוקא
 בל משום חב' צורק ליה
 לקנות לו דרך מן הליקת
 אדם אדם ונעז ליה
 מעותיו ודדורסו תאריס
 משום אפי' אן לו דר
 למרס אן אעז ונעז
 חב' הליקת. ובננן
 אסרי אן צורק ליה
 דר דלא נפ' ומנע ליה
 דר הבור הדות לפי שאן
 אדם רעז שטול משאן
 ורעז בארד לבירו ולדורו.
 אלא דבא אן אדם רעז
 מליני לא מליני ענין רעז
 רעזעלא איהל כן ראפי
 ר' צוקא וביר דרסור
 ורעז ענין רעז כנן אר
 שסבר אלתו שרז קרקע
 לפניו וכן משאלות
 אסרי יבול לחומות
 אבא אן מביישא אן רעז
 לנטוט אמישא תחתיו
 משום דמכר ענין רעז
 ורעז ומהל אן העטס.
 אלא מרפסא דמח' מעין
 למסר דמליני ר' צוקא
 ורבנן דר צוקא
 ורעז ענין רעז מרס
 מרס ענין רעז מרס:
 כנן בלחא. איתן אר
 ודור: ר' צוקא איתן אר
 רעז (ולקוח) דרך
 וכן: ריה לא מהל ל
 ר' צוקא ליתסח חל
 ר' עקיבא אן משאלות
 ברישא דר אסרי צורק
 דר אן למרס בירד
 ונעז יסר חב' ליהקת ורבנן
 מבייש כן דמכר
 ובפסא דר לא מהל ל
 דמליני מרס ענין רעז
 כנן אסרי דמליני לטול
 סיפא אסרי ופלי מבייש
 כנספליני ברישא באר
 רעז. דר קשיא לך אן
 לו מהל לך אן אסרי.
 ר' צוקא כנן בל חב' רעז
 אלקת רעז: דלקת אן
 דוקת רעז שיתן מעותיו
 ונעז אריז לבירו ולדורו
 ומשום חב' אן צורק
 ליה דר ליהקת. ורבנן
 זיל חב' דעתה דמכר
 אן אעז צוקא מעת
 פסח אדורס איתן ונעז
 ליה לבירו ולדורו ומשום
 חב' צורק ליה
 דר מרישא אספסא שמעין
 אן ארס ומשום
 חב' אסרי ליה
 סיפא דר צוקא לטול
 חב' דעתה אסרי אולי
 כן ארס דמסמ שאן
 כן רעז דדורסו חב' ארס
 ספסא דמסמ שאן צוקא
 דרס. ורבנן
 דר דעתה דמכר אולי
 למעטמ דמסמ דמליני כל
 אלא דר ארס
 ספסא דרסא מח' ארס
 למעטמ דמליני ענין רעז
 ונעז כן ארס חב' ארס
 השוכר כן חב' ארס
 בה יודיע כן רשכין דאית
 חב' יודיע צורק ליה
 דר חב' כדורשיה ליה
 לעיל. ולמור אן משום חב'
 דרסא ליה: ר' צוקא
 מרס צורק ליה
 למרס ביר שילך לישכבו
 ולבוש מרס דמליני
 חב' לפי שאן ארס רעז

המוכר את הבית פרק רביעי בבא בתרא

ד'רבי עקיבא סבר מוכר בעין יפה מוכר. ככל דיני מיריות שבעולם: ודאמר נמי בעלמא רבי עקיבא לטעמיה כו'. כלומר מדמוקמינן בעלמא רבי עקיבא רעה אליבא דר' עקיבא ורבנן כגון ב' חוקת הבתים (לעיל דף לו:) לדמך מוכר חילוניות ושייר בקרקע לפניו פלוגמא דר' עקיבא ורבנן דלר' עקיבא יש לו קרקע לבעל האילן שאם ימות האילן יטע אחר במקומו ולרבנן אין לו: מהכא. ממחני' הוא דדייקינן לה: מאי. ללמא דכ"ע הם בעין יפה מוכר ויש לו (א) קרקע אי נמי בעין רעה ואין לו והכא כהא פליגי דר' עקיבא סבר אין

מסורת הש"ס

(א) | לעיל לו, וש"נ, (ב) | לקמן
ע"ה.

הנהגות הב"ח

[illegible]

מוסף רש"י

לֹא אֶת הַבּוֹר. שְׂכֵדָה, אֵף
עַל פִּי שְׂאֵמָר לוֹ כֹּל מִה
שִׁכְחוּסָה (לִכְחַן עַמּוּאֵל)

דבינו גרשום (המסד)

[illegible]

ידי' עקיבא סבר ^(א)מוכר בעין יפה מוכר
דבנן סברי מוכר בעין רעה מוכר ודקאמר
מי בעלמא ר' עקיבא לטעמיה דאמר מוכר
בעין יפה מוכר מהכא ממאי דלא ^(ב) רבי
עקיבא סבר אין אדם רוצה שיתן מעותיו
ידרסוהו אחרים ורבנן סברי אין אדם רוצה
סיפא מוכר לאחר ר' עקיבא אומר אינו צריך
סד ^(ג) דלאמא בהאי פלגי דרבי עקיבא סבר
סברי בטר דעתא דמוכר אולין ואלא מהא
אתא השוכר בין חרבין בין ישובין וצריך ליקח
אומרים אינו צריך הא תו למה לי אלא לאו
בעין יפה מוכר ורבנן סברי מוכר בעין רעה
משמע לן שדה וצריכא דאי אשמועינן
שדה אימא לא ואי אשמועינן שדה משום
לא אלא מסיפא מוכר לאחר רבי עקיבא
וחכמים אומרים צריך הא תו למה לי
דרבי עקיבא סבר מוכר בעין יפה מוכר
בר שמע מינה איתמר רב הונא אמר רב
הלכה

מכר דלות ליה למורכ השתא טענת פריחת אור ואינו נספד מקרקע שהוא משייר לעצמו כלום ענ די ארין: **אלא מופתא**. דכא דבא דקמני מכרן לצור דוות לאחר והבית עבד לעצמו רבי עקיבא אומר אי"ל הלווקא ליקח לו דרך דבעין יפה מכר לו כדמפרש לקמיה דהשתא ליכא לפירושי טעמא דרבי עקיבא כדלעיל אין ארס רואה שיתן מעותיו וידרסויהו אחרים וליכא הכא שום טענה ללווקא אלא וזאת דאין רואה שיתן מעותיו ויפרה כבאיר למורכ עומא לא חייס רבי עקיבא לעיל הלכך טעמיה אחרים משום עין יפה הוא וכו'א"ל צריך ללווקא ליקח לו דרך מכר המוכר דבעין רעה מוכר ליכא הכא לפירושי טעמיהו דרבנן כדלעיל דאין ארס רואה שיתן מעותיו ויפרה כבאיר ואין למורכ אלא טענה דריסת ביתו לחוד ולהדיא טענה לא חייסי רבנן לעיל הלכך משום עין רעה הוא. ולא גרסי' הכא חו למא לי דהא לפוס רישא משמע שחליפו כבאן טעמיהו דר' עקיבא אית ליה פריחת אור ורבנן אית להו טענת דריסה וקשיא רישא לפיכא אלא רבי מאי לאו כהא קמחיפלג דר"ע סבר מוכר בעין יפה מוכר כ"י דאי בתר דעמיהו דלעיל אולי איפכא הוא וזה לממא הכא רבני עקיבא לאין ליקח משום טענת דריסה דמתי למעשין מוכר ורבנן א"ל משום טענת פריחת אור דמתי טעין לוקח: **ולא כהא פליגי דר"ע סבר בתר דעמא דלווקא אולינן** כו'. כלומר בין רבנן בין רבי עקיבא חשיבי להו וי' שמי טענות דריסה ופריחת אור דבתריויהו ארס המקפיד אלא דרבי עקיבא מייפה כח לוקח כד"מ שיש לו טענה כנגד המוכר ואולי בתר דעמא דלווקא משום דלא שדי אישש וזו דבבבזי (עלי מה): והיא יודע המוכר שכחונה ללוקח דלא שאל סלה יהא נספד בתקמו כלום דאין ארס משליך מעותיו לאיבוד הלכך די לוקח בעל העלויה ולא חיישינן לטענת מוכר נגדו כלא רבנן אולי בתר דעת המוכר דיל דעל השער ע"ה הסתמחיהו (אמן קס"ו). אבל גבי מכר אילנות שייך קרקע דליכא לא למורכ ולא ללווקא טענת דריסה ופריחת אור אימא מתייויהו מדור ואי עין יפה אי עין יפה אי לא הכא **הבור** ולא את הגב כו'. כבור שנתון השדה מיייר שיש עושין בתוך השדה בור להשקותו ולא את הגב שנבדשה: **בין פריצין**. שאין מים כבור ואין כרמים סמוך לגת ולא ויסת כשוכין: **בין ושוטים**. וישיבים ואי דגרסי וישיבים. כ"ה הקן אין בכלל שדה וארץ למורכ ליקח לו דרך דברי ר"ע: **או למא לי**. אי לאשמעינן טענת דרבי עקיבא דאין ליקח רואה שיתן מעותיו וידרסויהו אחרים וטעמיהו דרבנן דאין מוכר רואה שיתן מעותיו ויפרה כבאיר הא מרישא דקמני לא את הבור ולא את הגב וזרץ ליקח כו' שמעינן לה אלא ודאי משנה יתירה היא לאשמעינן דלפילי בשאר דיעין לדיכא הקן טעמי מייפה רבי עקיבא כח לוקח משום דמוכר בעין יפה מוכר ורבנן מייפין כח מוכר משום דמוכר בעין רעה מוכר: **ודלמא**. טעמיהו דר"ע ורבנן הכא כדלעיל ודקאמרת הא ומה לי למא לי איכא למימר דלשמעינן לעיל בית כלומר פלוגתא דרבי עקיבא ורבנן וטעמיהו גבי מירתת בית והשתא לאשמעינן שדה וארץ לא תריכא לאפליגי בתרתי: **דאי לאשמעינן בית**. ולא לאשמעינן שדה הוא אמרינא הכס הוא דלמיר ר' עקיבא צריך ליקח לו דרך בתוך הלווקא משום טענת דריסה משום צניעות כלומר דהס ודאי כי לו טענת דריסה משום דלדס עושה בתוך ביתו מיילי דלניעותא וזרץ רואה שידרסויהו אחרים אבל גבי שדה מודי דאין לרבנן דאין צריך למורכ ליקח לו דרך דלא תפסיד לוקח מים כדריסויהו שדה וזה בשבועה דהא ליה צניעותא כבשה שאני עשו אלא להריסה וזרעה הלכך אילנטיקא למיטני שדה לאשמעינן כבשה גמי פליגי רבי עקיבא: **משום דקסי ליה דוושא**. הלכך יש לו גם כבאן ללווקא טענת דריסה: **אבל בית אימא לא**. פליגי ר' עקיבא קמ"ל דבבית גמי מוקא ליה דריסויהו משום צניעותא. ורבנן גמי איכא למימר כי האי גוונא אי לאשמעינן בית משום לדיכא דוושא ואין לו טענה ללווקא אלא אולי בתר טענת מוכר אבל כהא דליכא דוושא אימא מודי ליה לר"ע ואי לאשמעינן שדה משום דליכא צניעותא אבל בית לאוויכא עומא אימא מודי ליה לר"ע כריכא: **אלא מופתא**. המוכר את השדה: **מכרן לאחר**. בור וגת וסוכן והשדה עבד לעצמו: **הוא סו ל"ל**. לאשמעינן דאולי רבי עקיבא בתר דעמא דלווקא ורבנן אולי בתר דעמא דמוכר אפי' היכא דמשחנין הטעמים למפרע היינו דאין דקמני כפיכא דרישא דמתניין מכרן לצור דוות לאחר דמהס עשעינן דאורי ר' עקיבא בתר דעמא דלווקא ורבנן אולי בתר דעמא דמוכר ודלמאשמעינן גבי בית הוא הכין גבי שדה דהא מרישא דהך סיפא דהיינו לא מכר לא את הבור ולא את הגב מניה שמעינן דבי דאין דלפילי גבי בית פליגי גמי גבי שדה דכל טעמי ביה דריסה ופריחה איכא למימר נמי גבי שדה ויכין דלשמעינן דהכא נמי גבי שדה אית להו אית טעמי דלעיל הוא הדין נמי גבי חך סיפא דמכרן לאחר דמשחנין טעמיהו איפכא כדלעיל גבי מכרן לצור דוות ואין גמי דר"ע בתר דעמא דלווקא ורבנן בתר דעמא דמוכר: **אלא לאו**. שמע מניה דהך משה יתירה דקמני לאשמעינן דלפילי בשאר מקומות וליכא אלא טעמי מייפה ר"ע כח לוקח משום עין יפה ורבנן מייפין כח מוכר משום עין רעה. וזאת ליכא למימר דלרבנן אילנטיקא למתי הדין סיפא לאשמעינן דאית להו לרבנן דגבי שדה נמי חשיבי להו טענת מוכר משום טענת דריסה דמרישא דקמני המוכר את השדה אלא מכר את הבור לא שמעינן להו לרבנן גבי שדה טענת דריסה אלא טענת פריחת אור וי' אכל לר"ע הוא דשמעינן ליה דקסי דוושא לשדה והשתא קא משמע לן דלרבנן גמי אית להו חך סכרא ואי לא תנייה חך סיפא הוא אמרינא דמודי ליה רבנן לר"ע דאין צריך ליקח לו דרך דלא חיישינן לטענת דריסה דקטעין מוכר ליכא למימר הכי דיכין דמרישא דהך סיפא שמעינן לרבי עקיבא דקסי דוושא לשדה כהך סכרא גמי מודי רבנן דהא לא פליגי בכל הקן בני אררבי עקיבא אלא דליהו אולי בתר דעמא דלווקא ואינהו אולי בתר דעת המוכר. ומה לו מדי:



Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones